

Lap.

195
199
205
214
218
230
231
246
254
263
264
266
272
282
284
287
295
304
314
319
323
326
334
342
348
358
360
379
381
396
398
407
411

ongó-

9, 190, 271,
6, 110, 118,
3, 303, 319,
63, 78, 95.
5, 267, 303,
13.
4, 367, 382
7, 367, 382

KIS IRAP

CSODÁLATOS FÖLFEDEZÉS. (Lásd a 7. lapon.)

1. szám. — 1877. Ára negyedévre 1 frt. 40 kr.

XIII. kötet.

A KIS DANI TÖRTÉNETE.

— Elbeszélés. —

Rég ideje annak, körülbelül huszonöt esztendeje, mikor az a kis történet, melyet most elmondani készülök, végbement. A szép magyar főváros, Budapest, nagy város volt már akkor is, az utcákon kora reggeltől késő estig sürgött-forgott a sok ember, mindenki sietett a maga dolga után s keveset törődött a mások bajával.

Egy szép nyári délután a népesebb utcák egyikén, kissé éltikkadva a hőség-től, egy tisztos ősz szakállu, barátságos arcú öreg ur lépegetett lassacskán a sok járó-kelő ember között. Nem igen nézegetett jobbra-balra, megszokta már az utcai zibongást s bizonytalansággal meg sem áll hazáig, ha egyszerre valami félénk gyermekhang meg nem szólítja.

— Kérem szépen . . . hol lakik itt valahol egy orvos?

Az öreg ur kissé meglepetve nézett arra, aki tőle azt kérdezte. Alig hét éves fiucska volt az s félig bizalommal, félig félénken tekintett a nyájas öreg urra.

— Orvost keressz? És minek, kis fiam? szólt az öreg ur. Én magam is orvos vagyok.

— Oh, akkor velem jön a mamához, ugy-e?

— Mi baja a mamádnak?

— Nem tudom . . . csak azt mondta, hogy orvossal kellene beszélnie, én tehát elindultam, hogy orvost keressek.

— Hm, hm! Nekem most haza kell mennem, nem igen mehetek veled, fiacskám! szólt az öreg és tovább indult.

— Oh, kérem szépen, jöjjön.

A fiucska oly esdőleg mondá e szavakat, arcán oly aggodalom és szomorúság látszott, hogy az öreg orvos akaratlanul is megállott. Meghatottam kérdé:

— Hol lakik a mamád?

— Amarra . . . kifelé . . . a király-utcában.

— Jól van. Vezess hozzá.

Az orvos kézen fogta a kis fiút s megindultak, amilyen gyorsan csak birták a fiúcskát gyöngé lábai. Jó ideig némán haladtak egymás mellett s a kis fiú koronkint föltekintett kísérőjére, most már kissé nyugodtabb, derültebb arccal; láthatólag töprenkedett, valjon merjen-e beszélni, s minél többször nézett föl az öreg orvosra, annál nagyobb bizalmat kezdett érezni irányában s végre megszólalt:

— Kissé messze lakunk . . . de nem nagyon . . . igazán nem nagyon . . . mindjárt oda érünk . . . azelőtt itt a belvárosban laktunk . . . Oh, akkor még sokkal jobb volt!

— Nos, hát mért mentetek el onnan?

— Hát . . . én nem tudom . . . mikor ott laktunk, akkor még velünk volt apácska és . . . egyszer azután apácska elment . . . szép katonaruha volt rajta, kardja volt, meg csákója . . . és azóta nem jött többé vissza. Oh, kedves jó apácskam, pedig mennyire szerettem!

— Mért szeretted?

A kis fiú meglepetve nézett az orvosra; hogy lehet olyat kérdezni, mért szereti a gyermek édes apját! De azért csak felelt őszintén.

— Azért szerettem, mert apácska nagyon jó volt s ő is szeretett engemet.

Ugy-e, még vissza fog térni apácska? Az emberek azt mondják, hogy apácskám háboruban volt, csatában, hogy elesett... de azért visszatérhet, ugy-e? Hiszen én is sokszor játszottam katonásdit Gyurival, meg Kálmánnal, de azért estére mindig haza mentem a mamához.

Az öreg orvos egészen elkomolyodott, mikor a fiúcska így csevegett. Könnyen megmagyarázhatta volna, hogy a katonásdi játék és az igazi háború közt mi a különbség... hogy az igazi csatában megölik az embert... de nem akarta szomorítani a szegény kis fiút s midőn ez újból meg újból kérde, hiszi-e, hogy apácska visszajön, biztatólag felelé az öreg:

— Bizzunk istenben, hogy megóvta apácskád életét s talán csak betegen fekszik valahol s azért nem jöhet... De hát mondd csak, kis fiam, mamád mit csinál?

— Mamácskám dolgozik... varr... egész nap varr... aztán néha sir is és apácskát emlegeti... és olyan sápadt..!

— Hm! Hát te mit csinálsz egész nap?

— Én... én segítek mamámnak, mikor dolgozik...

— Te segítsz neki? Hogyan? Tudsz talán varni?

— Nem... hanem tudok olvasni... mikor mamácska dolgozik, fölolvassok neki szép történetkéket... oh, meglássa doktor bácsi, jól tudok olvasni... mamácska azt mondja, hogy ez neki jól esik, szórakoztatja. És ennek én örülök.

— Ez nagyon szép, kis fiam. De most már mondd meg, mi a neved?

— Dani!

— Derék fiúcska vagy, Danikám. De siessünk, hogy mielőbb eljussunk beteg mamádhoz.

Szaporán haladtak a szűk, hosszú utcán s az orvos kéznél fogva tartotta a fiút, hogy a sok járókelő ember közt el ne szakadjon tőle. Most, hogy szótlánul haladtak egymás mellett, jobban meg is nézte, a gyermeket. Kissé halvány arcú fiúcska volt ez, de szemeiből szelidség, értelmesség ragyogott; komolyabbnak is látszott, mint az olyan koru gyermekek rendszeren lenni szoktak. Ruházata igen egyszerű volt, majdnem szegényes, de nagyon tiszta, rendes; meglátszott, hogy gondját viselik.

Jó negyedóra mulva Danika megállt egy nagy ház előtt, melynek több udvara volt; bementek, áthaladtak az első udvaron s a másodiknak sarkában meredek, sötét lépcsőhöz jutottak.

— Itt kell fölmenni mamácskához, szólt Danika.

Fölkapaszkodtak a sötét, meredek lépcsőn egészen a harmadik emeletre s itt Danika sietve ment előre egy ajtó felé.

— Itt van a lakásunk! mondá.

Az öreg orvos odalépett, kopogott s aztán benyitottak; de mikor beléptek, ugyancsak meglepetve néztek körül — a szoba üres volt, Danika mamája elment.

Nem lehetett semmi kétség. A varró asztalkán minden rendbe volt rakva, mint midőn valaki elvégezte dolgát; a fogasról hiányzott a mama kendője és kalapja, a napernyő sem állt ott a helyén. Danika meglepetve bámult körül, majd az orvosra, szemébe köny tolt s reszkető hangon mondá:

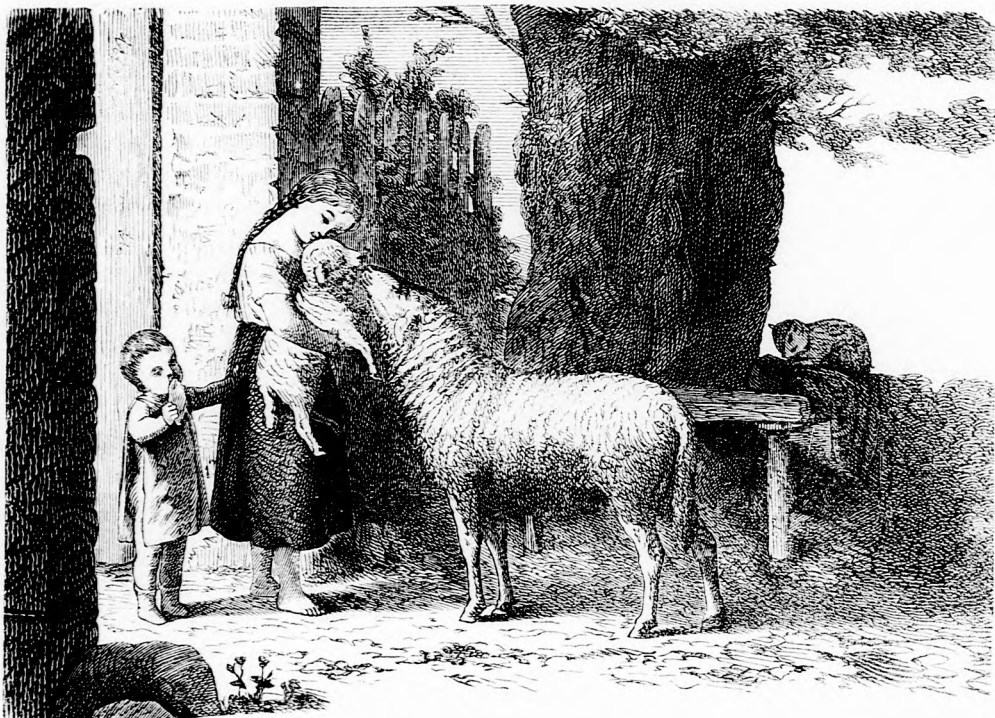
— Mama! Hová lett a mamám!

Az öreg orvos is csodálkozott, hogy beteghez hívják s a beteg nincs otthon; de látván Danika ijedtségét, inkább csak a kis fiut iparkodott megnyugtatni.

— Ne aggódjál, fiacskám. A mama bizonyosan haza jön nem sokára. Hiszen messzire nem mehetett, ha beteg.

— Oh, mikor én elmentem, olyan halvány volt mamácska... fejét kezei közt tartotta s azt mondta, hogy nagyon rosszul van. És most nincs itt... és talán ő sem fog visszajönni... úgy mint apácska!

A kis fiu szomorúsága egészen meg hatotta az öreg orvost s biztatólag mondá:

BARIKA. (Lásd a 10. lapon.)

— Ne sirj, Danika. Megkérdezzük a szomszédoktól, bizonyosan tudnak róla valamit.

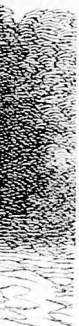
Danika reménykedve ugrott föl s azonnal siettek a szomszéd lakásba kérdezősködni. De hiába. A szomszédasszony nem tudott semmit, nem látta Danika

mamáját. A második, harmadik szomszéd sem tudott semmit. Lementek az udvarra s ott is kérdezősködtek, de ott ismét eredmény nélkül; csak a kapus mondá:

— Oh, soh' se aggódjanak miatta. Bizonyosan valami kész munkát vitt a bol-

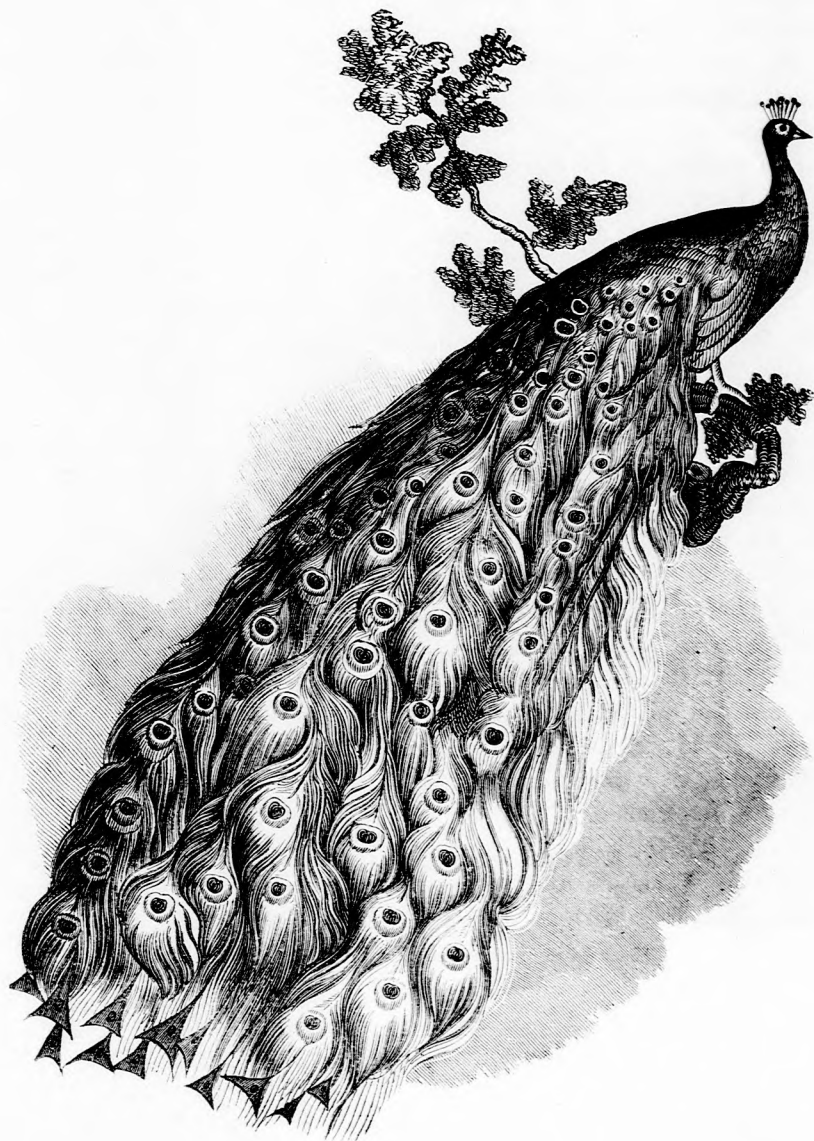
(Folytatása a 6. lapon.)

olyan
kezei
magyon
és ta-
mint
meg-
mondá:

széd
varra
ered-

iatta,
a bol-

A PÁVA. (Lásd a 15. lapou.)

(Folytatás a 4. laphoz.)

tosnak, kinek számára dolgozik. Nagyon csöndesen jár, nem csoda, ha senki sem ügyelt reá. Majd visszajön nemsokára.

— No lásd, fiacskám, nincs semmi baj . . . menj szépen föl a szobába, mamád nemsokára visszatér.

Danika szomoruan tekintett föl az orvosra s félénken mondá:

— Nem jön vissza velem . . . nem várja meg mamámat?

— Sok dolgom van másfelé is, kis fiam. De majd visszatérek néhány óra múlva. Addig, remélem nem lesz semmi baj.

Az öreg ur eltávozott. Danika pedig busan fölkapaszkodott a meredek lépcsőn az elhagyatott üres szobába.

Már jóformán esteledett, midőn néhány óra múlva az a barátságos öreg orvos ismét megjelent abban a nagy házban és ígéretéhez híven, fölment Danikáékhoz. Kopogtatott, benyitott — — de a beteg asszonyt most sem találta! A kis fiu kisírt szemekkel, sápadtan ült egy ócska pamlagon s midőn az öreg urat megpillantá, zokogva sietett előre.

— Mama nem jött vissza! Oh istenem! Most már ő sem jön többé vissza!

— Hm, hm! Ez sajátságos, mindenestre nagyon sajátságos! szólt az orvos. Fél nap alatt megjárhatta volna, akár mily messze van dolga.

Az öreg orvos olyasmit gyanított, hogy annak a szegény asszonynak, ha betegesen ment ki, talán valami nagy baja történt az utcán s alkalmasint nem is jöhet haza egyhamar. De hát ez a szegény kis fiu mit csinál itt majd magában, ha

senki sem viseli gondját? Éhen-szomjan legyen, egyedül!

— Tudod mit, Danikám? Jőjj velem, nálam fogsz vacsorálni; bizonyosan megtudunk valamit mamádról, mire az éj beáll.

— Oh, én nem mehetek el . . . hátha mamácska azalatt visszajön és engemet nem talál? Megijedne . . . nem tudná, hová lettem . . .

— Azon könnyen segíthetünk. Nézd, erre a papírra fölírom, hová mentél és hogy nemsokára visszatérsz . . . ideteszük az asztalra, itt megtalálja.

(Folytatása következik.)

AZ ELRÖPÜLT LAKOMA.

(Képpel a 13. lapon.)

BIZONYOSAN hallottátok már a példabeszédet, hogy »a nagy hal megeszi a kis halat,« amit arra szokás mondani, mikor a hatalmasabb ember elnyomja a gyöngébbet. De az a példabeszéd szó szerint is igaz, mert a nagy hal igazán megeszi a kicsit s épen ezért nem minden halacska él nyugodtan, boldogan a vízben; őrizkednie, futnia kell ellenségei elől, ellensége pedig nemcsak az ember, aki horoggal, hálóval kifogja, hanem legfőképp rokonai, az óriás halak, melyek egy-egy lakomára egész sereget fölfalnak a gyöngye halakból.

A folyókban élő halak nem üldözik egymást annyira, békességben élnek egymással; de a tenger végtelen vízében örökösen tart a háboru. Tudjátok, hogy a tengerben ezer meg ezer fajta hal él, ezek között sok egészen apró s ezek többnyire roppant tömegekben usznak együtt. Ezek aztán kész zsákmányai a nagy halaknak, a czápáknak, bálnáknak és más kegyetlen falánk rokonaiaknak. A kis halak némely faja szintén igen gyorsan tud

? Éhen-szomjan

ikám? Jőjj ve-
lőni: bizonyosan
adról, mire az éj

etek el . . . hátha
jön és engemet
nem tudná, hová

githetünk. Nézd,
hová mentél és
érsz . . . idetesz-
alálja.
ezik.)

LAKOMA.

már a példa-
gy hal megeszi
ra szózás mon-
bb ember el-
az a példabe-
rt a nagy hal
pen ezért nem
ltan, boldogan
kell ellenségei
sak az ember,
ja, hanem leg-
halak, melyek
eget fölfalnak

nem üldözik
en élnek egy-
telen vízében
djátok, hogy
fajta hal él,
ó s ezek több-
sznak együtt.
i a nagy ha-
knak és más
nak. A kis ha-
gyorsan tud

uszni, de oly gyorsan mégsem, mint p. o. a
czápa s ezért, ha egyszer közéjük csap
egy éhes czápa, akkor kész a nagy vesze-
delem. A falánk czápa egyszerre tizet is
bekap a megrémült apróhalakból, melyek
hasztalanul igyekeznek menekülni: a
czápa mindig ott uszik köztük, nem álla-
podik meg, hogy a szájába kapott prédát
megegye, hanem uszva nyeli le s mindig
ujból be-bekap egy csomót, míg csak jól
nem lakott. De azért a szegény apró ha-
laknak nincs sokáig nyugodalmok: alig
menekültek az egyik éhes ellenségtől, kö-
zējök csap a másik és öldöklőket.

El azonban egy fajta apró hal a ten-
gerben, mely mégis meg tud menekülni, —
s ez a röpülő hal. Ezeknek uszóhártyáik
igen nagyok, majdnem szárnyalakuak s
s valóban tudnak is repülni, habár nem
sokáig, csak míg szárnyukról a nap és a
levegő le nem szárítja a vizet. Ekkor visza-
esnek a vízbe; de mihelyt szárnyuk meg-
nedvesedik, ismét kiemelkednek és felrö-
pülnek s ezt addig folytatják, míg az éhes
czápa boszusan abbahagyja az elröpült ha-
lacsák üldözését s más irányban keres
olyan lakomat, mely nem röpül el az orra
elől.

CSODÁLATOS FÖLFEDEZÉS.

— *Fővárosi kis leány falan.* —

(Képpel a czimlapon.)

NYISD ki mamám füleid:
Sugok neked valamit.
Ott a nagy fa hegyiben
Sok piros bogyo terem.
Egyet le is szakítottam
S meg is kóstoltam legottan.
Budapesten fa-hegyen
Ilyen bogyo nem terem.
Sétatéri vad gesztenye
Csak nem lehet az inyemre?
Az ágat ha megverem

Nagy firtökben, csomagokban
A sok bogyo csak ugy pottyán
Hanem . . . hanem . . .
Az az egy szem
A hegyembe meg se kottyán.
Nem tudom hogy mi neve:
Hanem pompás az ize!
S ha nem látnám fa hegyibe':
Azt hinném hogy tán cseszesnye!
Avagy talán megy?
Már az nekem egy.
Csak azt engedd meg nekem
Arany mamám, szerelmem:
Hogy marékra szedhessem,
A számba betehessem,
S a magjait kilövelve
Jóizün megehessem.

KOSÁR-HALÁSZAT A TISZA PARTJÁN.

(Képpel a 8—9. lapokon.)

EZ aztán a multság Gyurkának, meg
a kis Juczinak, nem különben Zsu-
zsikának és Bandinak is! Akár kéz-
zel is meg lehet fogni az evickélő, való-
ságos eleven halacsát, térdig lehet poc-
kolni a sekély vízben és nincs semmi
veszedelem. A szegény halacska pedig el
nem menekülhet, tünie kell, hogy meg-
fogják, elviszik és otthon megsütik vagy
halászlét főznek belőle, amit Gyurka meg
Jucziska ugyancsak jóizűen megesznek.

Ilyen könnyű halászat leginkább csak
a Tisza folyó mentén akad. Tavaszkor,
midőn a hegyeken a téli hó hirtelen elol-
vad, a Tisza vize nagyon megárad és
jobbra-balra kiönt a partokon, messzire
kiárad a sík mezők fölé. De az áradás
nem sokára véget ér, a folyó visszatér ren-
des medrébe, — csakhogy nem minden
helyről tud a víz visszafutni a mederbe. Az

(Folytatása a 10. lapon.)

KOSÁR-HALÁSZAT A TISZA PARTJÁN. (Lásd a 7. lapon.)

(Folytatás a 7. laphoz.)

elárasztott mezőkön nagy tócsák maradnak hátra s a halak, melyek a folyóból szeretnek a sekély helyekre uszni, ide rekednek — többé nem tudnak visszauszni a folyóba, meg vannak fogva.

Az ilyen tócsában könnyű összefogdosni a halakat. Oregek, gyerekek begázolnak a tócsába s pacskolva hajtják a megrémült halakat a legsekélyebb helyre, hol a víz alig ér bokán fölül. Itt aztán következő módon fogják meg: egy nagy kosárforma fonadékot, melynek nincs se alja, se teteje, hirtelen lecsapnak a vízbe oda, ahol a halak legsűrűbben vannak: most már aztán a kosárból rostával kényelmesen kiszedik a halakat s a parton készen tartott edénybe töltik.

Mint ott a képen látom, a két öreg épen javában emelgeti ki a halakat. Gyuricza pedig, ki már bátor legény, nagy gyönyörűséggel pacskol a vízben s kézzel nyult a kosárba: meg is kaparított egy jókora halaeskát és viszi ki a parton álló Juczikának, aki hamarjában nem is tudja, örüljön-e vagy megijedjen, mert a szegény halaeska annyira hánykódik és ficzánkol, hogy Gyuriczának két kézzel kell fognia, nehogy visszapottyantsa a vízbe.

B A R I K A.

(Képpel a 4. lapon.)

Bä, bä, kis bari!

No, mit akarsz mondani?

Kell fűvecske, barikám?

— Nem kell nekem, asszonykám!

Kell kenyérke barika?

Ide adja Laezika.

— Nem kell nekem, asszonykám,

Azt mondd meg, hol van anyám?

Édes teje már nagyon,

Ebéd óta szomjazom.

Bä, bä! Ki van itt?

Kinek hallok lépteit?

Ajtónk előtt valj ki béget?

Az anyád az, az biz a,

Téged keres, barika,
Senkit se mást, csupán téged!

Milyen tele,

Az emleje!

Hadd csurogjon kis báránka

Éhes szádba

Jóllakató

Megszoptató

Szomjat oltó

Enyhet adó

Elaltató

Hü emleje

Édes teje.

Nem is mondja már hogy: bä!

Hanem szopik kedvire.

A T O L L K É S.

— Beszélyke. —

Agy esemény volt az, mikor Elemér először távozott hazulról, kedves szülei köréből, hogy a szomszéd városkában iskolába járjon. Amit otthon tanulhatott, azt már megtanulta, s okos, engedelmes fiúcska lévén, belátta, hogy bármily nehezen esik a válás, mégis csak menni kell és végezni az iskolákat. Szülei gondoskodtak, hogy jó fölügyelet alatt legyen és így Elemérnek nem igen volt más baja, mint hogy több hónapon nem fogja látni jó szüleit, sem kedves hugocskáját, Irénkét, kivel eddig oly vígan játszadozott szabad óráiban.

Az elutazása előtti napon Elemér még egyszer bejárta Irénkével az udvart, a kertet s a két jó testvér megigérte egymásnak, hogy szorgalmasan fognak levelezni, a távolban sem feledkeznek meg egymásról. Egyszerre Irénke zsebébe nyult s kivonva valamit s így szólt:

— Adok neked egy kis emléket is, Elemér! De aztán el ne veszítsd!

És átadott neki egy igen szép kis tollkést.

— Oh, milyen szép! kiáltá Elemér. És épen szükségem is van tollkésre! kedves jó Irénkém, milyen szép, hogy megemlékeztél rólam. Meglásd, milyen gondosan fogom őrizni... esztendőre, ha visszajövök, visszahozom a kedves emléket. De hol szerezted? Hiszen ez sokba kerülhetett!

— Megtakarítottam zsebpénzemet és minap, mikor Józsi bácsi a városba ment, megkértem, hogy vegyen számomra egy szép kis tollkést. Tudom, hogy a diáknak effélére szüksége van.

Elemér megcsókolta a jó kis testvért s aztán gondosan eltette a kést zsebébe.

Néhány nap mulva Elemér ott volt már a városban és járt az iskolába szorgalmasan. Rövid idő mulva megismerkedett iskolatársaival, bár játékaikban nem igen vehetett részt, mert ő volt körülbelül a legkisebb és legfiatalabb az osztályban, alig birt a többiekkel versenyt futni, birkózni, lapdázni.

Egy napon többen voltak együtt s épen valami játékhoz készültek, midőn Zsiga, ki a legnagyobb volt valamennyiök közt és parancsolt, rendelkezett minden játékban, hangosan kiáltá:

— Fiuk, kinek van kése? El kell vágnom egy darabot a lapdaverőből, nagyon hosszú.

Elemér odaugrott s szép tollkését átnyújtotta Zsigának.

— Ejnye, de szép kés! szólta Zsiga. És milyen éles! Igazán pompás, nagyon jó hasznát fogom venni.

És ezzel zsebre dugta a tollkést. A többi fiuk nevettek s csak egy-kettő mert olyasmit dörmögni, hogy ez már még sincs rendjén. Elemér pedig gyorsan odaszökent és hevesen mondá:

— Kérlek, add vissza a késemet.

— A késedet? Dehogyan adom! Te ide adtad nekem, én elfogadtam és most meg is tartom. A ki egyszer valamit ad, nem követelheti vissza.

— Én csak kölcsön adtam!

— Kölcsön? Nem mondtad.

— Ne vesztegessük a szót hiába, kiáltá Elemér indulatosan. Semmi kedvem neked adni ezt a tollkést. Ez kedves emlék az én kis hugomtól... add vissza!

— Már mondtam, hogy nem adom s ezzel vége.

— Ezzel nincs vége, mert ha ide nem adod, bejelentem a tanár urnak.

— Oh, az nagyon szép lesz! Csak te árulkodjál, az nagyon szép, szólta Zsiga megvetőleg.

És Elemér azt tapasztalta, hogy a többi fiuk azonnal félrehúzódtak tőle és Zsigát követték, ki zsebében a késsel eltávozott.

Csak egy vidám, jó képű fiu maradt Elemér mellett s barátságosan mondá, neki:

— Amit Zsiga tett, az bizony csunya dolog, de már hiába, megtörtént. Azt tanácsolom, ne panaszkodjál a tanár urnál, mert akkor soha sem lesz egyetlen jó pajtásod sem. Az árulkodókat nem szeretik, de meg félnek is Zsigától.

— Igen, de nem hagyhatom nála az én kedves késemet, szegény Irénke megfosztotta magát zsebpénzétől, hogy ne-

kem ezt a kedves emléket adja, eddig gondosan meg is őriztem és most elveszitem! Ez nem járja.

— Már pedig aligha visszakapod valaha. Ha bepanaszolod, akkor Zsiga halálos ellenséged lesz és üldözni, bántani fog egész éven át. Legjobb lesz tehát, ha kedves késedről végkép lemondasz és jövőre okosabban jársz el, nem adsz semmit Zsiga kezébe.

— De hiszen ez csunyaság! ez gonoszság! kiáltá Elemér egészen fölindulva.

— Az bizony, de csak akkor lehetne segíteni rajta, ha te volnál erősebb. Ha kedved van vele megbirkózni, próbáld meg!

— Oh! nem birhatok vele!

— No lásd! Tehát kövesd tanácsomat és felejtsd el az egész kellemetlen históriát.

Könnyű volt ez tanácsolni, de Elemérnek nehéz volt követni. Hogy ő elfelejtse ezt a veszteséget! Hiszen tollkést kaphatott a boltban eleget, az igaz, de ezt Irénkétől kapta, ez becsesebb volt, mint más tizszerte szebb és drágább. Az már csak lehetetlen, hogy e kedves emléket ott hagyja annál a durva Zsigánál, aki rövid idő alatt bizonyosan elrontja, elveszti. Ha a szünidőkre hazatér, mit mondjon majd Irénkének? Elhatározta, hogy nem megy ugyan panaszra a tanítóhoz, ha már annyira gyűlölik ezt a többi fiuk, de azért mégsem hagyja magát csak úgy könnyedén megfosztatni a késtől. Odalépett tehát Zsiga elé és bátran mondá:

— Hiába dugtad zsebre a késemet, nem fogod megtartani, mert én addig nem

leszek jó barátod és nem engedek neked nyugtot, míg vissza nem adod.

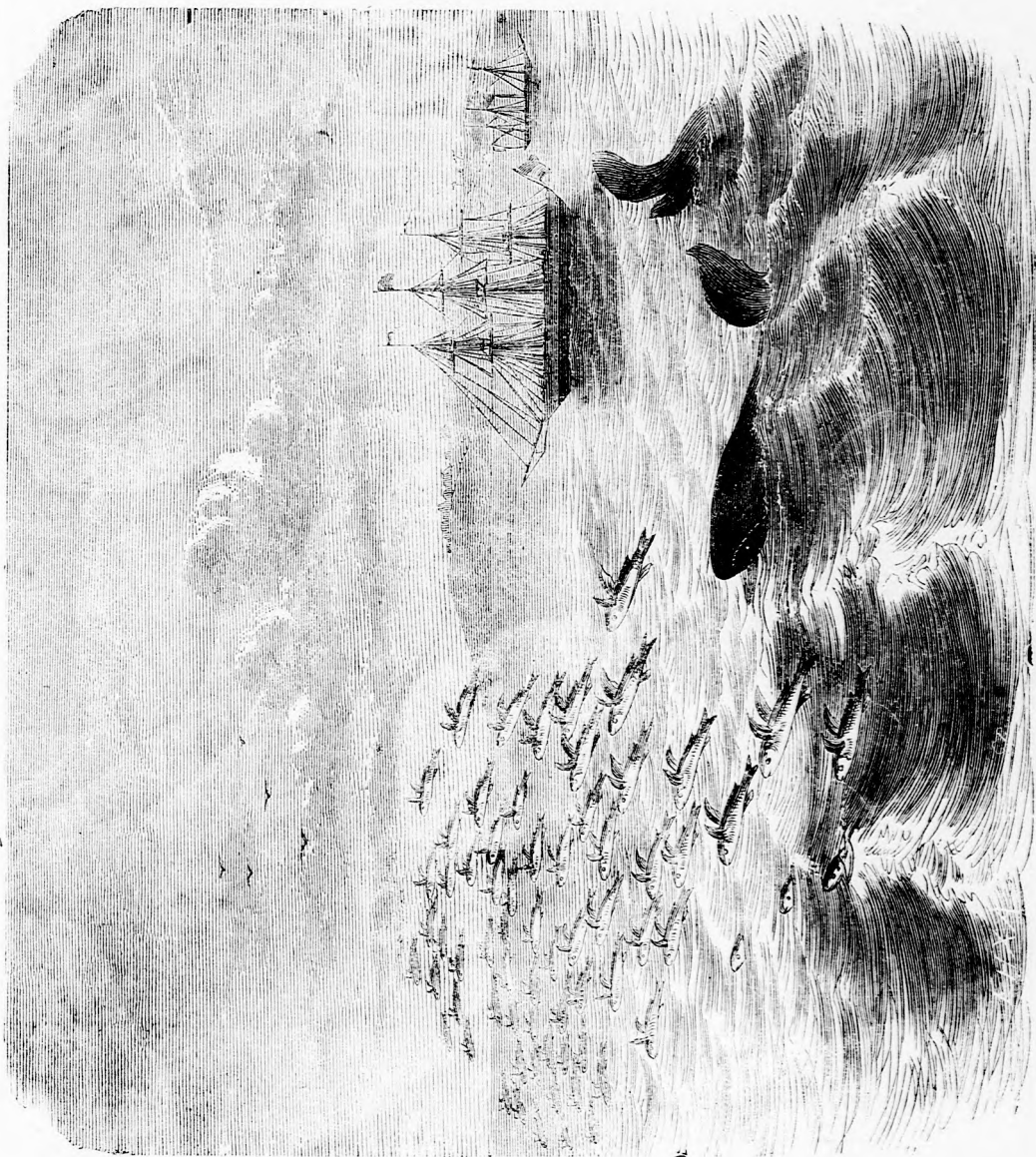
— Hahaha! kaczagott Zsiga, halljátok, fiuk? Ez a kis törpe fenyeget, hogy nem lesz jó barátom! Tessék, légy ellenségem, — de most már aztán igazán nem kapod vissza a késemet.

Zsiga nagyott kaczagott s végig nézett pajtásán, — azt híven, hogy ezek is nevetni fognak vele együtt Elemér fölött. De a fiuk látván Elemér komoly, szomorú arcját, épen nem tartották jónak a tréfát s mikor aztán Elemertől azt is megtudták, milyen kedves emlék neki ez a kis tollkés, minden jóra való fiu elhagyta az erőszakoskodó durva Zsigát, a ki egyszerre csak azon vette magát észre, hogy vele senki sem akar játszani s akarhová megy, akárkihez fordul, mindig és mindenki csak azt mondja neki:

— Add vissza Elemérnek a kis Irén ajándékát!

Mert ugy van ám az, hogy az igaztalanságtól, durvaságtól lassanként mindenki elfordul s nyiltan vagy titokban, de annak pártjára áll, akinek részén van az igazság. Zsiga tapasztalta ezt, de most már csak azért sem engedett. Hetek multak, hónapok is, de az erőszakoskodó ficzkó csak nem adta vissza Elemérnek a késecskét, sőt gyakran boszantgatta, mutogatván előtte a kést, csak azért, hogy aztán ismét zsebre dugja. Elemér jó barátai sokszor összebeszéltek, hogy erővel elveszik Zsigától a kést, néhányszor meg is kísértették, — de nem birtak vele, mindig csak az lett a vége, hogy Zsiga verte meg őket.

(Folytatása a 14. lapon.)

Az elröpült lakoma. (Lásd a 6. lapon.)

Szám.

neked

alljá-
hogy
ellen-
nem

g né-
zek is
özlött.
moru
réfát
gtud-
a kis
ta az
zerre
vele
megy,
csak

Irén

igaz-
min-
u, de
n az
most
mul-
iczkó
secs-
ogat-
asztán
rátai
elve-
g is
ndig
meg

(Folytatás a 12. laphoz.)

De utóvégre Zsiga maga is megsokalta a dolgot, most már szerette volna, ha nem lett volna nála ez a kis tollkés. Könnyen menekülhetett volna, — csak vissza kellett volna adni jogos tulajdonosának. Igen, de ezzel beismerte volna, hogy ő engedett, ezt pedig nem akarta tenni, csak azért sem! Egyszer aztán kitalálta a módját, hogy a kés ne legyen többé az övé, de az Eleméré sem!

Épen szünnap volt, meleg nyári délután s a fiuk kint sétáltak a mezőn a folyó partján. Többen fűzfasipot akartak fagyni, késre volt szükség s megint csak előkerült a régi unszolás:

— Zsiga, add vissza Elemérnek a kis Irén ajándékát!

— Ne bosszantsatok már azzal a haszontalan késsel! kiáltá Zsiga türelmetlenül. Ime itt van . . . de ha az enyém nem lehet, másé se legyen.

Ezzel hirtelen bedobta a kis kést a folyóba.

— Ez én késem! Az én kedves Irén-kém emléke! kiáltá Elemér kétségbeesetten.

Odaszaladt a parthoz és a kristálytisza vízben ott látta a kést feküdni, mélyen a folyó fenekén. Egy perczig sem gondolkozott, hanem levetvén ruháit, beugrott a vízbe. Pajtásai ijedten kiálták:

— Elemér, mit csinálsz! A víz nagyon mély . . . nem tudsz uszni, ha valami örvénybe lépsz, még baj érhet.

De Elemér nem hallgatott reájok, minden áron vissza akarta kapni kedves hugocskája emlékét. Lebukott a víz alá és szerencsésen el is jutott odáig, a hol

a kés feküdt. Megragadta s vissza akart térni, — de amit pajtásai mondtak, bekövetkezett: hibás lépést tett, lába nem érte többé a földet s a víz sodra sebesen magával ragadta. Kétségbeesetten fölkiáltott s kapkodott, de hiába; uszni nem tudott s néhány pillanat múlva már kezdett elmerülni a víz alá.

A parton álló fiuk rémülten látták, hogy ha gyorsan nem segítenek, Elemér veszve van; de legsápadtabb lett Zsiga, ki szinte reszketett, midőn gonosz tette következményét látta. Nem volt idő hosszasan gondolkozásra. Zsiga volt valamenynyiközött legerősebb és a legjobb uszó is, gyorsan levetette ruháit, a vízbe ugrott és nemsokára kihozta Elemért a partra.

A szegény fiu ájultan terült el a földön, — de kis kését még mindig görcsösen a kezében tartotta. Gyors segítség által nemsokára visszanyerte eszméletét s eleinte kissé zavartan, kábultan nézett szét. Ott állt mellette Zsiga bünbánó szomoruarcczal s szégyenkezve mondá:

— Elemér . . . bocsáss meg . . . gonosz, durva fickó voltam, beismerem . . . de igyekezni fogok, hogy jóvátegyem, amit ellened és mások ellen is vétettem!

Elemér a kezében levő késecskét nézegette ezalatt s aztán szeliden felel:

— Oh, én már nem haragszom . . . visszakaptam kedves Irénkém emlékét . . . a többit szívesen elfelejtem.

Kezet nyújtottak egymásnak s a fiuk mindnyájan örvendtek a kibékülésnek. De még inkább örvendtek aztán annak, hogy ez időtől fogva a durva Zsigából szelid és jószívű fiu lett, aki nem találta többé abban gyönyörűségét, hogy a gyöngébbeket

bántsa és boszantsa. És Zsiga maga is örömmel tapasztalta, hogy sokkal kellemesebb, ha az embert szeretik, mint ha csak félnek tőle s aki erősebb, akkor használja igazán jól erejét, ha a gyöngébbeket segíti és védelmezi.

A PÁVA.

(Képpel az 5. lapon.)

SZEBB a páva, mint a pulyka, az már bizonyos, akárhogy haragszik is érte a mérges pulykakakas, mikor e szavakkal boszantják. De nemcsak a pulykánál szebb a páva, hanem a nálunk akár szelidítve az udvaron, akár vadon az erdőben élő valamennyi madárfajtánál. A himpáva farkának tollai a legpompásabb színekben ragyognak s ha szétterjeszti és büszkén végig sétál a kerten és udvaron, méltán megbámulja mindenki a szép madarat.

A páva igazi hazája nem itt van nálunk, hanem messze a forró égöv alatt, hol egyáltalában sokkal pompásabb tollazata van minden madárnak. A páva, mely nálunk csak szelidítve a házaknál él, főleg Ázsiában, Keletindiában (keresétek meg a térképen) vadon él az erdőkben és ott igen jó dolga is van, mert ama ország bennszülött lakosai nem bántják, sőt sok helyen szent madárnak tartják. Ezért még a vad pávák is egészen bátran belátogatnak a falukba, kertekbe, mint nálunk a veréb vagy varju.

A régi időkben sokkal több helyen tartottak nálunk is pávát, mint most, nagy urak udvarán ez volt egyik kedvencz díszmadár; de nemcsak ezért tenyésztették, hanem mert nagy lakomáknál a pávasültnek nem volt szabad elmaradni. Pedig bizony a páva husa nem jó, nagyon kemény, ize sem kellemes és most már épenséggel nem tartják sehol valami jó csemegének.

A mesékben a páva a büszkeség, hiuság jelképe, mert szépsége fölülha-

ladja minden más madárét. Csak a lába csunya és nem illik a szép tollazathoz s tudjátok a mesét, mely ezt megmagyarázza? Azt mondja a mese, hogy mikor Isten a madarakat teremtette, mindenik mellé oda tette ruháját s a páva többi öltözetéhez illő szép piros csizmát kapott. De mikor az Ur intett, hogy minden madár öltse fel ruháját, melyet ezentul fajtája viselni fog, akkor az ármányos holló, kinek csak igen egyszerű fekete köntös jutott, ellopta a páva szép piros csizmáit s a magáét tolta oda. És azóta a hollónak szép piros lába van, a pávaé pedig csunya fekete s a szépségére büszke páva mindig elszomorodik, ha lábaira néz és eszébe jut, hogy az ő piros csizmáit az a gonosz holló viseli.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK

A »KIS LAP« XII. köt. 24-ik számában közölt betűrejtvény megfejtése:

„Kisértet.“

Helyesen fejtették meg: Bódy Irma, Buday Emma, Neumann Ilona és Miksa, Torossy Oliva és János, Macher Ilona és Ernő, Hofbauer János, Farkas Géza, Dégner Mari, Link Jetka, Brüll Soma, Buk Irma és Samu, Kohn Berta, Róza, Mór és Áron, Brüll Géza, Hartenstein Paula, Dienes Gábor és Károly, Löwy Frigyes, Waldner Mariska, Csasz Vetti, Kohn Géza, Ruby Anna és Melánia, Zinsenheim Ilona és Teréz, Altmann Timi, Degré Miklós és Andor, Karakásevics Mariska és Olga, Kurländer Teréz, Spiczter Vilma, Láng Menyhért, Lehner Erzsike és János, Krausz Flóra, Burger Mariska, Schmidl Laura, Singer Adél, Legény Oszkár és Lajka, Kóczán Gábor, Kremniczky Józsi, Rozinger Gizella, Jenny és Béla, Grósz Pál, Boros Janika, Erdély Géza, Grósz Miksa, Koller Ilonka, (csak írásodról találtam ki, mert nevedet aláírni elfelejtetted!) Würtzler Lajos, Klein Matild, Kirkorovits Erzsike.

*

A »KIS LAP« XII. köt. 22-ik számában megjelent képrejtvény megfejtését utólag még beküldték: Buday Emma, Hofbauer Lajoska.

Feljőstök meg, mit ábrázol e kép?

FÖLADVÁNY A SZENTIRÁSBÓL.

Felolós szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.
 Budapest 1877. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.